

Asker
kommune

Selskapskontroll 2013

- Asker og Bærum Brannvesen IKS

3/2013 | ASKER KOMMUNEREVISJON

Forord

Denne rapporten er et resultat av selskapskontroll i Asker og Bærum Brannvesen IKS. Kontrollen er bestilt av kontrollutvalget i Asker på bakgrunn av vedtatt plan.

Det følger av kommuneloven § 77 nr 5 og forskrift om kontrollutvalg kap 6 at kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/ fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll).

Revisjonen er gjennomført av Rønnaug Skaar Tinjar som prosjektleder og Kathrine Bolsø Evjen som prosjektmedarbeider.

Vi takker for godt samarbeid underveis i prosjektet.

Asker, 10.10.2013

Brita Arvidsen
kommunerevisor

Rønnaug Skaar Tinjar
spesialrevisor

Kathrine Bolsø Evjen
revisor

INNHOOLD

INNLEDNING	4
METODE	4
FAKTA.....	5
OPPSUMMERING OG VURDERING.....	9
KONKLUSJON	10
VEDLEGG 1 – DOKUMENTLISTE	11

Innledning

Bakgrunn, formål og problemstillinger

Bakgrunnen for selskapskontrollen er plan for selskapskontroll 2012-2015 vedtatt av kommunestyret i Asker kommune.

I denne selskapskontrollen er hovedformålet å vurdere eiernes oppfølging av eierskapet i Asker og Bærum Brannvesen IKS etter de rammer kommuneloven og kontrollutvalgsforskriften foreskriver. Kontrollen tar sikte på å besvare følgende hovedproblemstillinger:

- Fører kommunen kontroll med sine eierinteresser?
  - Har kommunen etablert rutiner for oppfølging og evaluering av sine eierinteresser?
  - Er rutinene gode nok, og blir de fulgt?
- Utøves kommunens eierinteresser i samsvar med kommunestyrets vedtak og forutsetninger, aktuelle lovbestemmelser og etablerte normer for god eierstyring og selskapsledelse?

Mandat for gjennomføring av prosjektet er vedtatt av kontrollutvalget i Asker i sak 28/2013 den 15.05.13. Fra kontrollutvalgets bestilling framgår det følgende:

Kontrollutvalget bestiller selskapskontroll for Asker og Bærum Brannvesen IKS.

Kontrollutvalget i Bærum v/leder er muntlig informert om selskapskontrollen.

Metode

Denne selskapskontrollen er gjort i overensstemmelse med kommunelovens regler om gjennomføring av selskapskontroll i §§ 77 og 80, samt forskrift om kontrollutvalg §§ 13 og 14.

Det presiseres at selskapskontrollen er en vurdering av om virksomheten styres etter eiernes formål. Dette innebærer at kontrollen begrenser seg til en vurdering av om eierne har etablert tilfredsstillende rammer for styring og at virksomheten faktisk opererer i tråd med formålet. En materiell vurdering av selskapets organisering, drift og funksjon faller således utenfor denne kontrollen.

Rapporten bygger på informasjon fra representantskapet, styret og administrasjonen samt åpne kilder, herunder Foretaksregisteret o.l. Bruken av kilder utover informasjon fra eierne er gjort for å sikre at eierstyringen også er omsatt i praksis.

Den samlede dokumentasjon om selskapet mottatt fra representantskapet, styret og daglig leder fremgår av dokumentliste i vedlegg 1.

Som det fremgår av rapporten vil det enkelte steder presenteres informasjon om selskapet, styret og administrasjon med detaljeringsnivå som går utover informasjon om den rene eierstyringen. Når dette allikevel presenteres er det som bidrag til helhetsbilde som igjen er av sentral verdi for vurdering av eierstyringen i selskapet og om denne fungerer i praksis.

Informasjonsinnhenting og vurderingen i denne kontrollen er i hovedsak gjort med utgangspunkt i følgende kilder:

- Lov og forskrift: Brann og eksplosjonsvern (14.6.2002 med endr), Interkontrollforskriften (6.12.1996), Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn (26.06.2002), Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.
- Selskapsavtale
- Eiermelding Asker kommune
- Selskapets årsoppgjør for 2012
- Revisjonsberetning 2012 fra revisor
- Protokoller/referater fra møter i representantskapet
- Første tertialrapport 2013

Vår samlede vurdering er at metodebruk og kildetilfang i denne selskapskontrollen har gitt et tilstrekkelig grunnlag til å gjennomføre kontrollen i tråd med de problemstillinger kontrollutvalget har vedtatt.

Fakta

Asker og Bærum Brannvesen IKS

Selskapet er et interkommunalt selskap etter lov om IKS og er iht Brønnøysund-registrene stiftet 13.11.2002. Asker og Bærum brannvesen ble etablert i 1999 etter sammenslåing mellom Asker brannvesen og Bærum brannvesen. ABBV har hovedsete for administrasjon og ledelse på brannstasjonen i Asker.

Selskapets formål er på vegne av de to deltakerkommunene å dekke de to kommuners plikter og oppgaver etter:

- Lov av 14. juni 2002 om vern mot brann, eksplosjon og ulykker med farlig stoff og om brannvesenets redningsoppgaver (brann og eksplosjonsvernloven), med tilhørende forskrifter
- Lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall. Jfr §§ 43 og 44 om beredskap mot akutt forurensning
- Lov av 17. juli 1953 om sivilforsvaret, jf §15 nr 3 og 4 om forvaltning og vedlikehold av sivilforsvarets materiell

Asker og Bærum brannvesen IKS (ABBV) skal videre for begge kommuner ivareta beslektede alarm- og utrykningsoppgaver mv. som deltakerne har tillagt eller tillegger det og kan selge konsulent- og andre tjenester, samt drive kurs- og opplæringsvirksomhet innenfor sitt fagområde.

«Selskapets visjon er at Asker og Bærum skal være trygge kommuner å leve i – der ingen skal skades eller omkomme i brann.»

Eierandelen er basert på kommunenes folketall og eventuell endring av eierandel skal i henhold til selskapsavtalen vurderes hvert annet år. Dette blir fulgt opp, og til nå har det ikke vært endringer som har hatt betydning for fordelingen. Representantskapet har videre vedtatt at detaljnivå for justering skal være til nærmeste tidels prosent.

Eierrepresentantenes uttalelse om eierskapsforhold

Eierrepresentant for kommunene er ett kommunestyremedlem fra hver kommune.

Det er ikke etablert obligatorisk opplæring i eierstyring til folkevalgte eierrepresentanter i noen av kommunene. I Asker kommune gis det informasjon og opplæring i eierstyring i forbindelse med utarbeidelse og politisk behandling av eierskapsmelding og behandling av eierskapsaker i ØEE (Økonomi-, eiendom- og eierstyringsutvalget). I Bærum kommune ble det ved innledning til valgperioden holdt et en-dags seminar for ABBV. Dette omfattet styre- og varamedlemmer, representantskapsmedlemmer og administrasjon.

Asker kommune utarbeidet i 2010 en eierskapsmelding, den har siden ikke vært revidert og den er lite spesifikk for ABBV. Bærum kommune er nå i gang med å utarbeide en eierskapsmelding som også vil omfatte ABBV. Størstedelen av ABBVs oppgaver følger direkte av lov og forskrift og selskapsavtalen.

Eierskapsstrategi utover Eiermelding skjer ved at representantskapet påvirker strategier ved behandling i sine møter. Selskapsavtalen og årlige beslutninger i handlingsprogrammer er eiernes målformuleringer og verdidokumenter for virksomheten.

Eieroppfølging skjer i Asker kommune gjennom eierbrev, eierdag, politisk behandling i eierutvalg og deltakelse i seminarer/møter på ABBV. I Bærum arrangeres det ikke egen eierdag, men det holdes et årlig eiermøte med selskapets ledelse. I begge kommunene blir alle innkallinger til representantskapets møter behandlet i eierutvalgene.

Forslag til budsjett utarbeides av brannvesenet og innarbeides etter dialog i kommunenes årlige handlingsprogram. Styret behandler og representantskapet fastsetter budsjettet.

Asker har i Eiermeldingen av 2010 og i sak ØEE¹ 29.12.2012, definert kriterier for valg og sammensetning av styret i selskapet. Begge kommunene opplyser at intensjonen er større fokus på selskapets behov for kompetanse og mindre på politisk erfaring.

På spørsmål om representantskapet evaluerer styrets arbeid, opplyses det at det ikke foreligger skriftlig vurderinger av styret.

Styrets uttalelse om eierskapsforhold

Selskapet rapporterer til styret og representantskapet. Kopi av alle styresaker og representantskapsaker inkl. referater blir sendt til rådmannen i Asker, direktør for kultur og teknikk i Asker, rådmannen i Bærum og kommunalsjef for plan og miljø i Bærum kommune. I tillegg blir brannsjef/styreleder kalt inn til eierutvalget/formannskapet eller kommunestyret i hver av kommunene en gang i året.

Hvert år fastsetter styret overordnede strategier med særskilte utfordringer og detaljmål for virksomheten gjennom handlingsplan, langtidsbudsjett og økonomiplan. Brannsjefens virksomhetsrapport og tertialrapportene er også viktige styringsdokumenter for styret.

Verdidokumenter for virksomheten fremgår av arbeidsreglement, etiske retningslinjer og regler for bierverv. Eierne har ikke definert strategier/retningslinjer for styret og administrasjonen utover de dokumenter som er beskrevet over.

Brannvesenet har gjennomført risikovurdering innen helse, miljø og sikkerhet (HMS) og risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) som gir grunnlag for dimensjonering av brannvesenet. Brannsjefen og styreleder svarer hvert år på forespørsel fra revisor om misligheter, risikosituasjon, internkontroll mv. I forkant av dette gjør brannsjefen en enkel risikovurdering av den økonomiske situasjonen og i forhold til misligheter.

Sentrale beslutninger

Etter brann- og eksplosjonsvernloven skal kommunen sørge for etablering og drift av et brannvesen som kan ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte.

---

¹ Økonomi og eierutvalget

I Asker kommunes delegeringsreglement pr 20.11.2012 er det vedtatt at kommunestyret selv skal treffe vedtak i følgende saker som gjelder brann- og eksplosjonsvern loven:

- Godkjenne risiko- og sårbarhetsanalyse som sikrer at brannvesenet blir best mulig tilpasset de oppgaver det kan bli stilt overfor
- Vedta at et byggverk skal ansees som særskilt brannobjekt (lokal forskrift)

Representantskapet har tatt opp og diskutert rekkevidden av Asker kommunes delegeringsreglement i representantskapsmøte den 24.04.2013, hvor revidert brannordning skulle vedtas. I henhold til selskapsavtalen skal representantskapet vedta endringer i brannordningen. Representantskapet oppfatter det slik at de ikke lenger har fullmakt til å endre brannordningen, noe de mener fortsatt med fordel bør være delegert til selskapets representantskap².

Brannsjefen var ikke oppmerksom på dette punktet i delegeringsreglementet, men har fått muntlig tilbakemelding fra kommunen at de ønsker å få presentert ROS-analysen. Det oppleves som et positivt tiltak for brannsjefen at kommunen vil ha en større interesse i ROS-analysen, og eventuelt komme med innspill/tilbakemeldinger på denne. Det har så langt ikke vært opplevd som en begrensning for brannvesenet. Oppdatert ROS-analyse er for tiden under arbeid.

Det er ikke gitt liknende bestemmelser i Bærum kommunes delegeringsreglement.

Dimensjonering av ABBV

Antall innbyggere i både Asker og Bærum er økende, men da særlig på Fornebu i Bærum. I henhold til regelverket om dimensjonering av brannvesenet vil et innbyggertall over 170 000 utløse krav om fire vaktlag med nødvendig støttestyrke. Pr 01.12.2012 var innbyggertallet i Asker og Bærum til sammen 172 752³, mens brannvesenet fortsatt var dimensjonert med tre vaktlag.

I styremøtet 13.02.2013 og i representantskapsmøtet 24.04.2013 ble sak om ny brannordning behandlet. Som tidligere nevnt er det, i henhold til Asker kommunes delegeringsreglement, bestemt at kommunestyret i Asker skal godkjenne brannvesenets risiko og sårbarhetsanalyse. Analysen skal være grunnlaget for et best mulig tilpasset brannvesen. I mangel på godkjent ROS-analyse vedtok representantskapet: *«Saken ble utsatt og sendes til eierkommunene v/rådmannen for gjennomgang og uttalelse. Styret fremmer saken på nytt for representantskapet etter at kommunene har uttalt seg.»*

Revisjonen er ikke kjent med at saken siden har vært behandlet av kommunestyret i Asker.

I revidert brannordning av februar 2013 (foreløpig ikke vedtatt) inngår et nytt brannlag på Fornebu og oppretting av ny stilling i forebyggende avdeling som følge av at innbyggertallet har passert 170 000. «Fornebu brannstasjon er oppsatt med mannskapsbil og bemannet med minst 16 mann i brann- og ulykkesberedskap, fordelt på 4 vaktlag à 4 mann, samt nødvendig bemanning for tilleggsoppgaver og fraværsreserve»⁴. Fornebu brannstasjon startet opp i midlertidige lokasjoner 2. september 2013.

Avtalemessige forhold

Selskapets virksomhet er forsikret gjennom avtalen Asker kommune har hos Gjensidige Nor Forsikring når det gjelder «Ansvar, Underslag og Formueskade». Forsikring av Isi, biler/motorvogn, båter, verdigjenstander, innbo, reiser. Yrkesskade/ulykke og kollektiv ulykke har virksomheten hos KLP.

² Protokoll fra representantskapsmøte 24.04.2013

³ Brannordning for Asker og Bærum kommuner. Oppdatert pr feb. 2013.

⁴ Brannordning for Asker og Bærum kommuner. Oppdatert pr feb. 2013.

Behovet for styreansvarsforsikring er tatt opp i styresak både i 2012 og 2013, men konkludert med at det for tiden ikke er hensiktsmessig med en slik forsikring.

Juridiske forhold

Styret uttaler at reglene om offentlige anskaffelser følges i selskapet. Reglene i offentleglova blir også fulgt.

Forholdet til nærstående parter og inhabilitet reguleres gjennom personalreglement, etiske retningslinjer og regler for å inneha bierverv. Det foreligger ikke skriftlig nedtegning på nærstående parter for hver enkelt ansatt, men det er gjort kjent i organisasjonen og regelverket blir strengt håndtert. Ansatte som eventuelt har/skal ha bierverv må informere brannsjefen om dette.

Styret opplyser at det legges mye arbeid i å overholde bestemmelsene for helse, miljø og sikkerhet da dette er en stor del av brannvesenets hverdag. Ettersom brannvesenet er tilsynsetat etter internkontrollforskriften, kjenner de godt til hvilke krav som stilles. HMS er alltid med som en av de første sakene på ledermøter, avdelingsmøter og AMU- møter.

Organisasjon

Styrets oppfølging av daglig leder skjer gjennom at brannsjefen og styreleder ofte har møter eller telefonisk kontakt i tillegg til egne møter i forkant av styremøter.

Sykefraværet for første tertial 2013 var på 3,9 %. Dette er samme som for første tertial 2012.

Aktivitetsplan 2013

Det er utarbeidet en handlingsplan for 2013, denne ble behandlet av styret i 2012. I tillegg utarbeides det en egen aktivitetsplan for beredskap som viser aktivitet pr. uke.

Budsjett 2013

Det utarbeides årlige budsjetter som behandles av styret og representantskapet. Regulert driftsbudsjett 2013 ble vedtatt i representantskapsmøte 24.04.2013.

Planlagte investeringer⁵:

2013	2013/2014	2015	2016/2017
Oppgradering Isi	Fornebu-bilen	Mannskapsbil Gjettum	Ny stasjon på Fornebu
Kommandobil	Høyderedskap/Lift	Traktor Isi	Mannskapsbil Asker
Hjelmer	Krokløftbil	EK- innskudd KLP	Biler kursavd
Samband	Alarmbehandlingsverktøy	Avsetning Isi	EK- innskudd KLP
Utstyr nyansatte	EK- innskudd KLP		Avsetning Isi
EK- innskudd KLP	Avsetning Isi		

Revisor

Selskapets revisor er Asker kommunerevisjon.

Selskapets revisjon foretar ordinær revisjon og attestasjonsoppgaver, bistår i utarbeidelse av likningsdokumenter, samt yter generell bistand innen regnskap og avgift.

⁵ Presentert på eiermøte med Asker 2013

Styret

5 av 8 styremedlemmer er registrert i KS Styrevervregister.

Økonomiske nøkkeltall

Vi har mottatt regnskapsoversikt pr 30.04.2013 for første tertial.

Nøkkeltall: <i>(i hele 1000)</i>	30.04.2013	2012	2011
Resultatregnskap:			
Driftsinntekter	49 490	121 663	119 893
Netto driftsresultat	354	6 756	6 957
REGNSKAPSMESSIG MINDREFORBRUK		4 150	1 379
Balanseregnskap:			
Sum eiendeler		323 000	257 941
Egenkapital		22 302	17 567
Sum gjeld		300 698	240 374

Pr første tertial 2013 er salgsinntekter 0,14 mill. kr mindre enn regulert budsjett. Det er merinntekter når det gjelder salg av tjenester, unødige utrykninger brann/innbruddsalarm osv, mens alarminntektene ligger under budsjettet. Det er planer om å gjennomføre kampanjer for å øke inntektene utover året.

På kostnadssiden er det et mindreforbruk pr første tertial på 0,7 mill kr. Det forklares med ubesatte stillinger, redusert bruk av vikarer, reduserte kostnader ved salg/sponsing av alarmanlegg, linjeleie, opplæring osv.

Oppsummering og vurdering

Asker og Bærum brannvesens formål er gitt i selskapsavtalen. Avtalen spesifiserer rettigheter og plikter for kommunene i selskapet og definerer selskapets organer. Selskapets oppgaver reguleres av gjeldende brannlovgivning.

Asker kommune har utarbeidet eierskapsmelding fra 2010 (ikke revidert siden), Bærum kommune er i gang med utarbeidelse av en eierskapsmelding.

Det er tett dialog og samarbeid særlig mellom daglig leder og styret, men også eierne ved representantskapet og eierutvalg. Ledelsen rapporterer jevnlig til styret om drift og økonomisk utvikling, og det er kontakt med kommunene i form av eierbrev, presentasjon av selskapet på en eierdag, politisk behandling i eierutvalg og deltakelse i seminarer/møter på ABBV. I Bærum er det ingen egen eierdag, men til sammenlikning holdes et årlig eiermøte med selskapets ledelse.

Representantskapet har ingen skriftlig evaluering av styret. Det opplyses at vurdering skjer i forbindelse oppnevning. Revisjonen mener det vil være nyttig med en evaluering i styreperioden, ikke bare vurdering før valg.

Brannordning for Asker og Bærum kommune, som i henhold til selskapsavtalen skal vedtas av representantskapet, skal sikre at brannvesenets organisering og

dimensjonering er slik at lovpålagte og andre oppgaver kan utføres tilfredsstillende. Dimensjoneringen av brannvesenet skal videre bygge på gjennomført risiko- og sårbarhets-analyse (ROS-analyse).

I Asker kommunes delegeringsreglement er det bestemt at kommunestyret selv skal godkjenne ROS-analysen som er grunnlag for brannvesenets brannordning. Ny oppdatert ROS-analyse er foreløpig ikke godkjent. Det betyr at representantskapet i møtet 23.04.2013 ikke vedtok revidert brannordning hvor utvidelse av ABBV er innarbeidet. Det betyr også at den gjeldende (vedtatte) brannordningen formelt ikke er dimensjonert for dagens krav.

Pr 01.12.2013 var innbyggertallet i Asker og Bærum over 170 000 innbyggere, som er grensen for krav om fire vaktlag med nødvendig støttestyrke. ABBV åpnet en ny brannstasjon med nytt vaktlag på Fornebu i september i 2013, uten at formelle vedtak er fattet og noe på overtid i forhold til grenseverdier, men dimensjoneringskrav etter loven er oppfylt.

Konklusjon

Vi finner at det er etablerte rutiner for oppfølging av eierinteresser i ABBV og at de synes å fungere tilfredsstillende. Eierinteresser synliggjøres blant annet gjennom Eiermeldinger, Eierutvalg og Eiermøter. Eierinteresser utøves direkte gjennom representantskapet, og selskapets formål og oppgaver er nedfelt i selskapsavtalen.

Kommunestyret i Asker har ikke delegert til representantskapet alle fullmakter etter brann- og eksplosjonsloven. På grunn av endringer her, er den vedtatte brannordning ikke revidert og formelt ikke tilpasset dagens krav.

Med nylig åpning av ny brannstasjon, anses ABBV likevel å være dimensjonert i henhold til lovkrav, selv om det ikke er forankret i en godkjent ROS-analyse.

Høringsuttalelse

Rapporten er sendt til medlemmene i representantskapet og til styrets leder for uttalelse. Vi har ikke mottatt svar.

Til opplysning er faktabeskrivelser i denne rapporten bekreftet av medlemmene i representantskapet, styreleder og daglig leder. Innspill er innarbeidet i rapporten før den ble sendt ut på nytt med anmodning om høringsuttalelse.

Vedlegg 1 – Dokumentliste

- Asker Kommune Eiermelding 2010
- Lov og forskrift: Brann og eksplosjonsvern (14.6.2002 med endr), Interkontrollforskriften (6.12.1996), Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn (26.06.2002), Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.
- Selskapsavtale 2002
- Eiermelding Asker kommune
- Årsregnskap 2012
- Revisjonsberetning 2012 fra revisor
- Protokoller/referater fra møter i representantskapet 2013
- Første tertialrapport 2013
- Handlingsplan 2012 og 2013
- Styrets beretning 2012
- Brannsjefens virksomhetsrapport 2012
- KS Eierforums anbefalinger for eierstyring 2010
- Etske retningslinjer
- Asker kommune delegeringsreglement pr 20.12.2012
- Retningslinjer for bruk av sosiale medier (spesifisering av §15 i ABBVs arbeidsreglement)
- Risiko- og sårbarhetsanalyse for dimensjonering av Asker og Bærum brannvesen 11.07.2013 (foreløpig versjon, ikke endelig vedtatt)
- Brannordning (foreløpig versjon fra feb 2013)